MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI Warszawa, dnia 3 października 2013 r.

p. J. Gidlewski

SEKRETARIAT Biura Prac Senackich Wpłynęło dn. 7.10.13 zał. nr 8176 podpis

GABINET MARSZAŁKA SENATU wpłynęło dn. 04.10.2013 r nr 4605 podpis M Połeć

DPK-071-96/13/2
DPK-071-97/13

BM-I-071-518/13/4
BM-I-071-519/13/4

Pan

Bogdan Borusewicz

Marszałek Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku!

W odpowiedzi na oświadczenie pana senatora Rafała Muchackiego, przesłane przy piśmie z dnia 23 września 2013 r., nr BPS/043-39-1699-MS/13, w sprawie *nadania wojewódzkim konserwatorom zabytków uprawnień do prowadzenia dochodzeń i występowania przed sądem w charakterze oskarżycieli publicznych, w postępowaniu uproszczonym, w sprawach o przestępstwa stypizowane w art. 108 – 109b ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* oraz oświadczenie pana senatora Rafała Muchackiego, przesłane przy piśmie z dnia 23 września 2013 r., nr BPS/043-39-1700- MS, w sprawie *nadania inspektorom nadzoru budowlanego uprawnień do prowadzenia dochodzeń i występowania przed sądem w charakterze oskarżycieli publicznych, w postępowaniu uproszczonym, w sprawach o przestępstwa stypizowane w art. 90-91a ustawy – Prawo budowlane,* uprzejmie przedstawiam, co następuje.

Rozważając postulat rozszerzenia kręgu podmiotów uprawnionych do prowadzenia postępowania przygotowawczego, jak również postulat wyposażenia tychże podmiotów w realizację funkcji oskarżycielskiej w postępowaniu karnym, toczonym w trybie uproszczonym należy zauważyć, że sprawne prowadzenie postępowania przygotowawczego nie jest zależne wyłącznie od wiedzy i doświadczenia związanego z konkretną dziedziną życia społecznego. Doświadczenia praktyczne procesu karnego wskazują na konieczność prowadzenia postępowań przygotowawczych przez wyspecjalizowane do tego organy, wyposażone w odpowiednie zaplecze logistyczne umożliwiające realizację szeregu czynności procesowych, jak i zapewniających stały kontakt prowadzących postępowanie z prokuratorem nadzorującym czynności procesowe. Należy zauważyć bowiem, że w procesie karnym często występuje konieczność stosowania środków przymusu, dokonywania czynności przeszukania pomieszczeń mieszkalnych lub

użytkowych, prowadzenia oględzin miejsca zdarzenia przy zaangażowaniu specjalistycznego sprzętu jak i biegłych z różnych dziedzin, korzystania z odpowiednich zbiorów i kartotek kryminalistycznych, baz danych, jak również w szeregu sytuacjach podejmowania czynności operacyjno – rozpoznawczych. Istotne znaczenie ma również wiedza i doświadczenie w zakresie prowadzenia postępowania przygotowawczego, w tym wiedza w zakresie metodyki prowadzenia postępowań karnych, a zwłaszcza znajomość prawa karnego materialnego i procesowego. Tym samym specjalistyczna, fachowa wiedza z zakresu określonej dziedziny aktywności społecznej nie jest wystarczającym argumentem przemawiającym za rozszerzeniem kompetencji do prowadzenia postępowań przygotowawczych. Warto zwrócić uwagę, że zasadnicza część wiedzy fachowej z danej dziedziny życia społecznego przekazywana jest organom ścigania w drodze zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, a następnie w drodze czynności procesowej przesłuchania w charakterze świadka osoby składającej zawiadomienie o przestępstwie. Jednocześnie zgodnie z art. 15 § 2 Kodeksu postępowania karnego wszystkie instytucje państwowe i samorządowe są obowiązane w zakresie swego działania do udzielania pomocy organom prowadzącym postępowanie karne w terminie wyznaczonym przez te organy. Tym samym powołana norma prawna nakłada na organy państwowe i samorządowe obowiązek prawny współdziałania z organami ścigania w celu realizacji zadań postępowania przygotowawczego, a więc wyjaśnienia wszystkich niezbędnych okoliczności sprawy dla ustalenia czy zostało popełnione przestępstwo i czy są podstawy do pociągnięcia określonej osoby do odpowiedzialności karnej. W istocie zatem organy państwowe mają obowiązek udzielić organom ścigania, jak również sądowi, wszelkiej niezbędnej pomocy, w tym przekazać wiadomości specjalne związane z daną dziedziną aktywności społecznej. Podkreślić przy tym należy, że z powyższych względów ustawodawca zupełnie wyjątkowo dopuszcza możliwość prowadzenia postępowań przygotowawczych przez inne niż Policja organy, przy czym czyni to zwłaszcza w odniesieniu do służb uprawnionych do stosowania środków przymusu bezpośredniego, jak i prowadzenia czynności operacyjno – rozpoznawczych. Jedynie w zupełnie wyjątkowych i w istocie marginalnych wypadkach czyni od tej zasady wyjątki, co motywowane jest względami praktycznymi i odnoszącymi się do drobnych kategorii występków, jak np. strażnikom leśnym. Należy bowiem pamiętać, że organy te w każdym wypadku konieczności zastosowania środków przymusu procesowego muszą zwracać się do Policji o udzielenie niezbędnej pomocy w realizacji tychże czynności.

W zbliżony sposób przedstawia się kwestia rozszerzenia uprawnień oskarżycielskich na inne niż prokurator organy. Prawidłowa realizacja funkcji oskarżycielskiej, zwłaszcza w perspektywie urzeczywistnienia w polskim procesie karnym zasady kontradyktoryjności

postępowania, co przewiduje ustawa z dnia 27 września 2013 r. *o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw*, wymagać będzie od stron postępowania, a zwłaszcza oskarżyciela publicznego, znacznego czynnego zaangażowania w procesie karnym i kwalifikowanej wiedzy fachowej jak i doświadczenia procesowego. Tym samym przekazywanie kompetencji oskarżycielskich organom administracji publicznej nieprzygotowanym profesjonalnie do występowania w procesie karnym nie wydaje się zadaniem uzasadnionym. Należy również pamiętać, że przekazanie kompetencji do prowadzenia postępowań przygotowawczych, jak i realizacji funkcji oskarżycielskich kolejnym organom administracji państwowej wiązałoby się z koniecznością kadrowego przygotowania tych organów do zwiększonych zadań, a tym samym wiązałoby się z koniecznością wyasygnowania odpowiednich środków budżetowych, przy jednoczesnym braku możliwości precyzyjnego oszacowania zmniejszonych zadań Policji, a co za tym idzie przesunięcia odpowiednich środków budżetowych. Z powyższych względów postulat rozszerzenia kompetencji dochodzeniowych jak i funkcji oskarżycielskiej na kolejne organy administracji państwowej, nie wydaje się uzasadniony, pomimo oczywistych względów wynikających z profesjonalnego przygotowania tych organów do kontroli przestrzegania regulacji prawnych określonej dziedziny życia społecznego.

Z wyrazami poważania

z upoważnienia
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

Michał Królikowski
PODSEKRETARZ STANU